

Kelimeler ve Şeyler

26 Şubat 2006

Mustafa Altun

Kelime nedir sorusunun cevabını aradığımda, "Bir satırdaki iki boşluk arasında kalan şeydir!" tanımıyla karşılaştım. Bir parça hayatın tanımıyla örtüştüğünü düşündüm, bu tanımlamanın. Hayat nedir sorusu da doğum ve ölüm arasında gerçekleşen şey diye yanıtlanabilir, pekâlâ.

Sosyal bilimlerin bu yorumlamaya yatkın tarafını pozitivist kafayla anlayabilmek pek mümkün değil galiba. Çizgisel akıyor sosyal olaylar. Hep bir iç içelik var, her defasında yeniden yorumlanabilir olgularla karşı karşıyayız. Öyleyse doğru nedir, gerçek nedir, milyonlarca sayfa sosyal bilim kitabı niçin yazılmıştır?

Öğrencilerim de soruyor, her defasında zihnimi zorluyorlar, kesin ve keskin doğrularla zihinlerini donatmak istiyorlar. Hayır, diyorum, tek doğru yok, doğrular var! Niçin anlamak istemiyorlar ya da ben niçin onlara bu göreceli gerçekliği anlatmakta her defasında zorlanıyorum.

Felsefeye başvuruyorum, türlü metaforlar kullanıyorum. Sınıf, diyorum, hepimiz bu mekanı paylaşıyoruz. Ama bu mekanı aynı sürelerde paylaşsak da, bulunduğumuz konum, birikimlerimiz, psikolojimiz bizleri bu mekanı algımlarken farklılaştırıyor. Öyleyse dış gerçeklik denen şey herkesin zihninde kurgulanan görece gerçeklikten öte birşey değil.

Yani hocam, diyorlar, sizin doğrularınız da göreceli. Öyleyse bilimsellikten söz edilemez. Elbette hayır! Bunu da anlatamıyorum, felsefenin dik yokuşuna sürüp zihinlerini bulandırmaktan çekiniyorum. İnanç emreder, bilim ise sorgular; inanç tümdengelimlidir, bilim ise çoğu kez tümevarımlıdır, anolojiler yapar, yanıltır, yanılır, düzeltir, doğrular, yanlışlar...Hadi gel de anlat bunları bakalım. Mantık, matematik, felsefe, sanat, varlık, fizik, metafizik... hangi kavramın ucundan tutun desem, iki ellerini havaya kaldırıp daha baştan pes ediyorlar.

Nereden geldim buraya! Kelimeler, demiştim ya! Boşluk, evet boşluk...metaforik anlamda gezegenlerle kelimeler arasında bir bağ da kurulabilir belki. Cümle bir Güneş sistemi, yüklem Güneş, özne Dünya, diğerleri ise uzaktan yakından bunlara bağlı birer gezegen. Bu da benim tanımım. Bak yazarken, yeni bir şey daha buldum. Gözünüz aydın dostlar, yeni bir "doğrumuz "daha oldu.;